

6. Civilizācijas katastrofālās sprukas. Otrā eseja: Superetnosa mozaīka

Starp jēdzienu „civilizācija” un Ļeva Gumiļeva izdomāto jēdzienu „superetnoss” var droši likt vienlīdzības zīmi. Tā rīkojās arī Ļevs Gumiļevs. Atšķirība starp abiem jēdzieniem ir minimāla. Jēdziens „civilizācija” asociējās ar attiecīgās civilizācijas kultūru. Jēdziens „superetnoss” asociējās ar attiecīgās civilizācijas cilvēkiem. Respektīvi, ar noteiktu idejiski vienotu cilvēku kolektīvu, kurā ietilpst daudzi etnosi.

Taču vissvarīgākais (visinteresantākais) ir tas, ka sarunā par Rietumu civilizācijas katastrofu perspektīvāk ir lietot nevis jēdzienu „civilizācija”, bet gan jēdzienu „superetnoss”. Tādējādi šī eseju cikla nosaukums varētu būt „Superetnosa katastrofālās sprukas”.

Perspektīvi ir divi momenti.

Pirmais moments ir šāds. Rietumu civilizācijas katastrofā vislielākā vaina gulstās uz cilvēkiem, bet nevis kultūru. Primārais ir cilvēki – viņu destrukcija un degradācija. Primārā ir cilvēku maniakālā velme radīt garīgi kroplu kultūru. Cilvēki kā apsēsti tiecas visu darīt saskaņā ar devīzi „Jo kroplāk, jo labāk”.

Minētā devīze noteikti dominē ir arī divu mūsu jaundāmu nesenajā rosībā: „No 14. aprīļa plkst. 22:00 līdz 15. aprīļa plkst. 22:00 Kalnciema kvartālā Rīgā notiks aktrises un mākslinieces E[...] Dz[...] un aktrises D[...] D[...] 24 stundu performance "Dzīvo damies", ko būs iespējams vērot gan klātienē, gan interneta tiešraidē. Performance "Dzīvo damies" ir radošo meklējumu projekta pirmais cikls, kura ietvaros [...] pavadīs 24 stundas slēgtā, pilnīgi caurredzamā stikla konstrukcijā pilsētvides apstākļos. Performance "Dzīvo damies" ir 100% improvizācija, izdzīvošana un radoša cīņa sarežģītos apstākļos un definētos noteikumos. Tas ir eksperiments, kas norisināsies starp divām māksliniecēm un skatītāju, kura iznākums nav paredzams un ir absolūti neprognozējams, bet tas nenoliedzami ietekmēs fināla performanci, kas būs skatāma mēnesi pēc šī cikla. Radošo meklējumu cikla noslēgums un kulminācija – tēmas un problēmas risinājums un mākslinieciskais sprādziens – notiks maija vidū "Dizaina fabrikā", kur radošā komanda būs pilnā sastāvā”.

Cilvēki apzināti rada kroplu kultūru, kuras kroplības, saprotams, tūlīt kā bumerangs atsaucās uz viņu apziņu. Redzot abu jaundāmu slavu, tagad pārējie mūsu postmodernisma tārpainie kroplī centīsies izdomāt vēl kaut ko trakāku. Kroplību var pārspēt tikai ar vēl lielāku kroplību. Mūsdienu jaunpaaudžu „māksla” ir pārvērtusies par kroplību maratonu, un panākumus var gūt tikai vislielāko kroplību autori.

Kā zināms, no vienas puses cilvēki rada kultūru, bet no otras puses kultūra sāk radīt pašus cilvēkus, ietekmējot viņu zināšanas, priekšstatus, morāli, rīcību, mākslu, izglītību u.c. Rietumu civilizācijas kroplā postmodernisma kultūra samaitā cilvēku apziņu. Taču vislielākā nelaime, atkārtotju, ir paši cilvēki – viņu iracionālisms, apsēstā orientācija uz perverso un deģeneratīvo.

Jēdziens „superetnoss” akcentē cilvēkus. Tātad katastrofas galvenos varoņus, kuri zaudē civilizētību un atgriežas pirmatnējā mežonībā. Ne velti šodienas sociālajos procesos un cilvēku uzvedībā tiek saskatīta garīgā arhaizācija.

Otrais moments ir šāds. Superetnoss ir augstākais līmenis etniskajā hierarhijā. Tas rodas relatīvi vienā laikā un vienā ģeogrāfiskā reģionā no daudziem etnosiem. Superetnoss ir ģeogrāfiski sociāls veidojums. Superetnosā starp etnosiem pastāv cieša ekonomiskā, ideoloģiskā, politiskā, reliģiskā, mākslas, zinātnes sadarbība un kultūras segmentu tipoloģiskā līdzība. Superetnoss cilvēces vēsturē eksistē kā atsevišķa vienota mozaīka. Superetnosam piemīt pašapziņa un savas superetniskās identitātes izpratne, spējot sevi pretstatīt mūsu planētas citiem superetnosiem.

Līdz šim valdīja stingrs uzskats, ka superetnoss nevar diverģēt – atšķirties, nodalīties. Līdz šim bija satopams pieņēmums par superetnosa vienotību uz mūžu mūžiem. Nevienam neienāca prātā doma par Rietumu superetnosa atšķiršanos un nodalīšanos. Taču Rietumu civilizācijas katastrofa aicina koriģēt minēto stingro uzskatu. Tagad kļūst redzams, ka superetnosa vienotība var tikt radikāli sagrauta un iespējama ir atsevišķu etnosu atšķiršanās un patstāvīga nodalīšanās.

Lieta ir tā, ka Rietumu civilizācijas katastrofa pašlaik ir nonākusi līdz diverģences stadijai; proti, no Rietumu superetnosa (civilizācijas) draud atšķirties un nodalīties ļoti liela etniskā daļa

turpmākajai patstāvīgajai dzīvei. Savas vēstures laikā Rietumu (eiropiešu rases) superetnos pirmo reizi ir nonācis līdz radikālas un deklarātīvi motivētas sašķelšanās draudiem. Diverģences loma superetnosa izpratnē, lūk, tad arī ir tas, kas perspektīvi mudina šo jēdzienu lietot sarunā par Rietumu civilizācijas katastrofu. Mūsdienu civilizācijas teorijā nav runa par civilizācijas diverģenci. Par diverģenci ir runa vienīgi Ļ.Gumiļeva superetnosa teorijā.

Taču, protams, civilizācijas jēdziens nezaudē aktualitāti. Tas ir plaši pazīstams visiem sociālajiem slāņiem. Tāpēc tas ir atstāts šī eseju cikla nosaukumā. Pat ir iespējams, ka civilizācijas teorija vistuvākajā laikā tiks papildināta ar diverģences jēdzienu. To mudina reālie notikumi Rietumu civilizācijā. Zinātnieki noteikti centīsies terminoloģiski nostiprināt jauno nepatīkamo situāciju, kuras analītikā vislabāk ir piemērots diverģences jēdziens.

Eiropas vairāki slaveni vēsturnieki ir centušies noskaidrot civilizācijas jēdziena pirmo autoru zinātniskā tekstā. Sadzīvē vārdus „civilizēts cilvēks” vai „necivilizēts cilvēks” eiropieši lietoja ļoti sen. Piemēram, Romas impērijā cilvēki tika nošķirti divās kategorijās – civilizētajos un barbaros. Arī mūsdienās epitēti „civilizēts” vai „necivilizēts” ir populāri, uzslavējot vai noniecinot kādu individuālo vai kolektīvo parādību.

Speciālajā literatūrā tiek nosaukti vairāki uzvārdi, taču pioniera loma ir angļu filosofam Ādamam Fergusonam (*Adam Ferguson*, 1723-1816). Viņš pirmais civilizācijas jēdzienu lietoja zinātniskā formā, izvirzot sabiedrības attīstības šādas stadijas: mežonība – barbarisms – civilizācija. Viņš civilizācijas jēdzienu pirmais saistīja ar sabiedrības (tautu grupas) zināmu cilvēcisko kvalitāti - civilizētību. Sabiedrība ir civilizēta, ja tajā eksistē sociālās šķiras, cilvēki prot lasīt un rakstīt, pastāv darba organizācija, reliģiskās un politiskās dzīves noteikta kārtība.

18.gadsimta otrajā pusē Eiropā par civilizāciju jau rakstīja daudzi filosofi un vēsturnieki. Tolaik pret civilizāciju izturējās kā pret prāta triumfu un domāšanas racionalizācijas progresu konstitucionālajā, politiskajā, administratīvajā, morālajā, mākslas, zinātnes sfērā. Civilizācijas saistība ar zinātniski tehnisko progresu sākās vēlāk – 19.gadsimtā. Tolaik Eiropā bija milzīgs zinātniski tehniskās domas uzplaukums.

19.gadsimtā sākās tā dēvēto lokālo civilizāciju bums. Par lokālo civilizāciju dēvē noteiktā laikā un telpā pastāvošu dažādu tautu un kultūru kopu, kas eksistē kā idejiski vienots komplekss reliģiskajā, sociālajā, ekonomiskajā, politiskajā jomā. Turklāt lokālās civilizācijas ļaudis sevi apzinās kā attiecīgā idejiski vienotā kompleksa pārstāvjus pretstatā citu vienoto kompleksu pārstāvjiem. Piemēram, eiropiešu civilizācijas ļaudis sevi pretstata islama civilizācijas ļaudīm.

Franču rakstnieks un vēsturnieks Žozefs Gobino (*Joseph Arthur comte de Gobineau*, 1816-1882) 1853. un 1855. gadā četros sējumos izdotajā slavenajā darbā par cilvēku rasu nevienlīdzību apskata 10 lokālās civilizācijas. Katrai no tām ir savs attīstības ceļš.

Desmit sabiedrības kultūrvēsturiskie tipi aplūkoti arī krievu zinātnieka Nikolaja Daniļevska (1822-1885) grāmatā „Krievija un Eiropa”(1871). Autors raksturo 1) ēģiptiešu, 2) ķīniešu, 3) asīriešu-babiloniešu-finīķiešu-seno semītu, 4) indiešu, 5) irāņu, 6) ebreju, 7) grieķu, 8) romiešu, 9) jaunsemītu, 10) vācu-romāņu jeb eiropiešu kultūrvēsturisko tipu.

20.gadsimtā darbs civilizāciju izpētē turpinājās. Radās atsevišķs zinātnisko risinājumu virziens – civilizāciju teorija. Angļu vēstures filozofs Arnolds Toinbijs (*Arnold Joseph Toynbee*, 1889-1975) 1934.-1961. gadā sagatavoja 12 sējumu darbu „*A Study of History*”. Viņš apskata 21 lokālo civilizāciju, 4 neizdevušās civilizācijas un 5 savā attīstībā apstājušās civilizācijas.

20.gadsimtā civilizācijas teorija sasniedza tādu līmeni, ka varēja izvirzīt dažādas likumsakarības un konstantas izpausmes civilizāciju liktenī. Piemēram, nostiprinājās uzskats par civilizāciju evolūcijas stadijām. Izrādās, katrā civilizācijā ir tāda stadija kā rašanās, attīstības, uzplaukuma un norieta stadija. Civilizācijas nepastāv mūžīgi. Jau agrāk bija izteikts analogisks secinājums par tautām - tautas nepastāv mūžīgi. Atsevišķi zinātnieki uzdrošinājās teikt, ka civilizācijas mūža ilgums vidēji ir 1500 gadi. Tāds secinājums bija radies, analizējot pasaules civilizāciju vēsturi.

Eiropas intelektuālajā aprindās interese par civilizācijām sākās vēsturiski ļoti vēlu. Elementārā formātā sākās 18.gadsimta otrajā pusē, bet respektējama zinātniskā brieduma formātā tikai 19.gadsimta otrajā pusē. Tam ir objektīvs iemesls. Civilizāciju analītika nav iespējama bez plašas

un vispusīgas informācijas gan par savu civilizāciju, gan par citām civilizācijām. Eiropieši tādu informāciju ieguva tikai no 18.gadsimta.

Intensīvi organizēts informācijas ieguves un aptrādes posms sākās 20.gadsimta sākumā. Tolaik vairākas Eiropas valstis mērķtiecīgi uzsāka dažādu kultūru un tātad reizē arī dažādu civilizāciju pētniecību Āfrikā, Latīņamerikā, Āzijā. Runa bija par Eiropas valstu koloniju kultūras izpēti. Šīs kultūras tika nosauktas par tradicionālām (ne reti arī pirmatnējām un arhaiskām) kultūrām.

Tradicionālo kultūru izpētē aktīvi iesaistījās arī ASV universitātes. Tajās pirms II Pasaules kara strādāja daudzi izcili etnologi un antropologi. Amerikāņu zinātnieku ekspedīcijas devās ne tikai pie pašmāju indiāņu ciltīm, bet arī strādāja citos kontinentos.

Jāsaka, ka ASV zinātniekiem bija labdabīga loma pasaules civilizāciju izpētē. Ja eiropiešu zinātnieku darbību dziļākā vai mazāk dziļā mērā ietekmēja valstiski nostiprinātā eiropocentrisma ideoloģija, tad amerikāņu zinātniekus minētā ideoloģija mazāk ietekmēja. Uz viņiem neattiecās eiropeskā augstprātība un tieksme uz citām kultūrām raudzīties no savas izcilās eiropeskās kultūras augstumiem. Tam bija praktisks rezultāts. Amerikāņu zinātnieki ļoti būtiski nostiprināja humānu un tolerantu pieeju citu civilizāciju vērtējumā.

Bet pats svarīgākais ir tas, ka amerikāņu zinātnieki izstrādāja kultūras relatīvisma koncepciju. Tai joprojām ir liela nozīme. Saskaņā ar šo koncepciju nav ne labas, ne sliktas kultūras, ne vāji attīstītas, ne augsti attīstītas kultūras. Katra kultūra ir unikāla parādība – unikāla kulturoloģisko vērtību sistēma. Katras kultūras vērtību nosaka tās autori; proti, attiecīgā tauta. Ja tautu apmierina tās kultūra, tad viss ir kārtībā. Sacīsim, ja latviešus apmierina viņu kultūra, tad viss ir kārtībā. Katru kultūru drīkst vērtēt tikai tās autori, jo viņi visobjektīvāk zina savas kultūras patieso vērtību. To nāktos ielāgot mūsu rusofobiem un antisemītiem, kuri visvairāk ir norūpējušies par dažām citām kultūrām nekā par savu kultūru.

20.gadsimtā civilizācijas interpretācijā notika viens ļoti būtisks pavērsiens. Līdz šim mēs runājam par Rietumu civilizāciju, ar to domājot eiropēdu („baltās” rases) civilizāciju. Tā darām tāpēc, ka civilizācijas katastrofā ir piemeklējusi eiropēdus – „balto” cilvēku rasi. Eiropēdu dzimtās mājas ir Eiropa, tāpēc pirmajā esejā ieskatījāmies Eiropas sejā.

Taču faktiski no 20.gadsimta jēdziens „Rietumu civilizācija” neattiecas tikai uz Eiropu. Tas attiecas arī uz Ziemeļameriku, Austrāliju, Jaunzelandi, Dienvidāfrikas Republiku, Izraēlu. Arī tur tagad dzīvo „baltās” rases pārstāvji, kuri 20.gadsimtā masveidā atstāja Eiropu un pārcēlās uz dzīvi citos kontinentos. Viņu migrācijas milzīgais apjoms un pasionaritāte jaunajās mītnes zemēs 20.gadsimtā piespieda atsacīties no jēdziena „eiropeskā civilizācija” un tā vietā lietot jēdzienu „Rietumu civilizācija”. Pašlaik šī pieeja jau ir pamatīgi nostiprinājusies. Teiksim, *WikipediA* nav šķirklis „*European civilization*”.

Tātad 20.gadsimtā jēdziena „eiropeskā civilizācija” vietā stabili nostiprinājās jēdziens „Rietumu civilizācija”. Turklāt 20.gadsimta otrajā pusē radās paradoksāla situācija, jo par Rietumu civilizācijas savdabīgu centru kļuva ASV. Eiropiešu pasionaritāte pēc II Pasaules kara ir tik vāja, ka nespēj pretoties amerikāņu hegemonijai. Tagad pat ir tā izveidojies, ka Rietumu cilvēku destrukcija un degradācija galvenokārt ir nevis eiropiešu nopelns, bet gan amerikāņu nopelns, liberālās demokrātijas ideoloģijai apzināti graujot *Homo sapiens* garīgo satvaru.

Tas, ko pašlaik uzskata par Eiropas civilizāciju, izveidojās 15.-17.gadsimtā, balstoties uz antīkās kultūras un viduslaiku kritiānisma kultūras tradīcijām. Saplūstot abām tradīcijām, Renesanses laikmetā radās tā saucamā eiropeskā mentalitāte. Tā ir tehnogēnas sabiedrības un tehnogēnas kultūras mentalitāte, visu garīgo enerģiju koncentrējot zinātnes un tehnikas pilnveidošanai, kā arī cilvēku komunikācijas līdzekļu modernizācijai. Tā ir mentalitāte, kurā priekšroka ir valsts nodrošinātam tiesiskumam un privātīpašuma aizsardzībai, bet sabiedriskās dzīves hierarhijā visaugstākā vērtība ir cilvēka individualitātei. Savukārt cilvēka individualitāte asociējās ar brīvību, privāto iniciatīvu, radošo patstāvību un oriģinalitāti, racionālo domāšanu, augstu pienākuma apziņu un izglītotību. Eiropeskās mentalitātes pārstāvji aktīvi pievērsās dabas pārveidošanai un pakļaušanai.

Ļoti izplatītas ir žēlabas par eiropiešu pasionaritātes apsūkumu un nespēju pretoties amerikāņu kundzībai. Minētajām žēlabām noteikti ir konkrēts pamats. Taču faktiski nākas žēloties vienīgi

par eiropiešu politiskās elites pasionaritātes apstikumu un nespēju pretoties amerikāņu varai. Eiropas intelektuālajā elitē ir tāds slānis, uz kuru minētās žēlabas nekādā gadījumā neattiecas. Eiropiešu intelektuāļu aprindās ir amerikāņu hegemonijas garīgi nenomākti un nesalaukti cilvēki. Pat vairāk. Viņu dzīves un darbības galvenais mērķis ir eiropiešu kontinentālisma tradīciju un eiropiešu kontinentālās kultūras un ideoloģijas saglabāšana, pētniecība un popularizācija.

Eiropā ir eiropiešu civilizācijas pētnieku īpaša grupa „*Groupement de Recherche et Etudes pour la Civilisation Européenne*” (*GRECE*). Tā organizatoriski radās Francijā, taču pašlaik tai ir nodaļas gandrīz visās Rietumeiropas valstīs. Grupā ir iekļāvušies intelektuāļi, kuri kritiski izturās pret marksismu. Viņiem nepatīk kapitālisms, liberālisms, atlantisms, ASV hegemonija. Viņi kvēli atbalsta ES izveidošanos, nemarksistisko sociālismu. Eiropiešu identitāte viņiem ir visaugstākā vērtība.

Tā, piemēram, savās publikācijās *GRECE* zinātnieki kritizē eiropiešu civilizācijas neizpratni un primitivizāciju. Tā ir sastopama amerikāņu attieksmē. Amerikāņi no Eiropas pārņēma un absolutizēja tādas eiropiešu mazāk svarīgās (perifēriskās) vērtības kā pragmatismu, ekonomiskumu, tehnicismu, materiālistu. Eiropiešu apziņā šīs perifēriskās vērtības pat ir izteiktā pretrunā ar svētākajām eiropiešu vērtībām – garīgumu un gribu, sakrālo un varonīgo, zinātniskumu un augstāko metafizisko ideālu prioritāti.

Savukārt anglosakšu tipa ASV izauklētais politiskais liberālisms ir pretrunā ar eiropiešu republikānisko demokrātiju. Anglosakšu individuālisms grauj tādas sociālās dzīves vitālos aspektus kā kopieniskumu, kolektīvismu, holismu - priekšstatu par dzīves parādību vienoto veselumu.

Amerikāņi radīja tirgus sabiedrību, kurā viss tiek vērtēts no naudas un peļņas viedokļa. Viņu liberālā demokrātija ir veicinājusi nacionālās valsts institūta sabrukumu, tautu pagrimumu un nabadzību, nekaunīgas un ciniskas oligarhijas rašanos, krimināla un krāpnieciska biznesa uzplaukumu, pasaules finansu un ekonomiskās krīzes nelaimes.

„Liberālā demokrātija nogalina tautas”. Vācu konservatīvā publicista un eiropiešu civilizācijas vērtīgā analizētāja Artura Millera van den Bruka (*Arthur Moeller van den Bruck*, 1876-1925) vārdi tagad ir aksioma. Ļoti daudziem eiropiešiem ir skaidrs, ka liberālās demokrātijas mērķis ir sabiedrība, kurā ir tikai tirgus un komerciālās vērtības. Tāpēc *GRECE* zinātnieki ir pārliecināti, ka eiropieši šodien intuitīvi, fragmentāri, miglaini atzīst daudzpolārās pasaules un jauna politiskā modeļa nepieciešamību bez liberālisma, komunisma, fašisma. Jaunajā politiskajā modelī ir jādominē sociālajam taisnīgumam un garīgumam.

Saprotams, eiropiešu civilizācijas, eiropiešu kultūras, eiropiešu identitātes problemātika ir pazīstama arī Latvijā. Jau „perestroikas” ideologi musināja mūsu inteliģenci pievērsties nacionālās identitātes jautājumam. 80. gadu otrajā pusē pie mums sākās latviskās identitātes meklēšana pirtī un veļas mazgātavā, mežā un krūmos, gultā un zem gultas, kā rupji nākas raksturot „perestroikas” nelietīgo arhitektu mākslīgo kurkstēšanu, lai uzkurbulētu tautas masu nacionālistisko garu.

Nacionālā identitāte ir jebkura tipa pseidonacionālisma organisks elements. Nacionālās identitātes speciāli manipulēta meklēšana vienmēr un visur ir nacionāli neiecietīga un agresīva darbība.

„Perestroikas” ideologi speciāli uzkurināja nacionālistiskās kaislības. Tas ietilpa viņu metodoloģijā. Viņi uzskatīja, ka nacionālisms palīdzēs atbrīvoties no partijas vecākās paaudzes nomenklatūras un realizēt ekonomiskās reformas. Viņi neparedzēja nacionālisma pārvēršanos ārprātīgā šovinismā – mežonīgā nacionālā naidā pret krieviem un Krieviju, kas bija un joprojām (pašlaik spilgti Ukrainā) ir konstatējams bijušās Padomju Savienības daudzās vietās. Tolaik pie mums vēl nebija nekāda izpratne par „balto” cilvēku degradāciju, kas būtiski izpauzās tagadnes ārprātīgajā šovinismā. Tolaik pie mums uzskatīja, ka uz padomju cilvēkiem neattiecas eiropiešu rases vispārējās nelādzīgās tendences. Padomju cilvēki nevar būt nacionālisti, šovīnisti, fašisti. Tik slikti var būt vienīgi buržuāzisko zemju cilvēki. Sociālisma zemju cilvēki bija labi cilvēki, kuriem ir svešas nacionālistiskās kaislības. Kad atklājās, ka „baltie” visur ir vienādi neatkarīgi no politiskās sistēmas, tad jau bija par vēlu. Sākās asinsizliešana, kas sakarā ar „padomju

mantojumu” acīmredzot turpināsies vēl ilgi. Īpaši tāpēc, ka tas ir izdevīgi amerikāņiem un viņiem ļauj „spēlēties” ar cilvēka zemiskākajiem instinktiem.

LR laikā 90.gados nacionālās identitātes spekulatīvā meklēšana tika pagriezta jaunā virzienā, jo bija citi ideoloģiskie uzdevumi. Latvijas tautu vajadzēja morāli apstrādāt būt gataviem atsacīties no valstiskās suverenitātes, neatkarības un brīvības, lai tauta svētlaimīgi piekristu PSRS vietā iestāties citā konfederācijā – ES. Tāpēc Latvijas tautai tika piedāvātas tematiski jaunas pasakas.

90. gados sākās latviskās identitātes mākslīgā apaugļošana ar eiropisko identitāti. Modē nāca šāda romantiski naiva šalkoņa: „Latvijas integrācijai (vai reintegrācijai) Eiropā ir drošs un stabils pamats - protestantu kultūras tradīcijas, kas mūsu zemē dominējušas gadsimtiem ilgi. Lai gan Latvijā bijušas pārstāvētas daudzas kristīgās konfesijas un dažādas kultūras tradīcijas, luteriskais kultūras mantojums bijis pamats, kas Latvijai veidojis par Eiropas valsti un ļāvis tai iekļauties Eiropas procesā pēc neatkarības atjaunošanas. Šis mantojums ir norobežojis Latviju no krieviskās telpas austrumos un ļāvis zināmā mērā saglabāt eiropisku seju arī padomju varas gados. Kultūras ziņā Latvija pieder pie tā paša areāla, kurā ir citas protestantiskās Ziemeļeiropas valstis. To kultūras orientāciju (un lielā mērā arī politiskās tradīcijas) noteikusi ilgstoša saskarsme ar luterisko baznīcu, vācu valodu un tradīcijām. Tieši līdzīgā kultūras vide ir iemesls, kas daudziem mūsdienu latviešiem Berlīnē un Stokholmā ļauj justies daudz dabiskāk nekā nomināli latviskajā Bolderājā vai Daugavpilī”.

Visjaunākajā laikā, kad Latvijā ir lepni izskolota jauna „eiropeska” inteliģence, latviskās un eiropesiskās identitātes mākslīgā apaugļošana saglabājās dienas kārtībā. Tikai tagad process ir ieguvis iracionalitātes, pseidozinātniskuma, prāta aptumsuma pakāpi. Tagad dominē šādi idiotijas gremojumi: „[...]18. un 19. gadsimta mīts par nāciju kā objektīvi pastāvošu vienību ir izplēnējis. Nācija vai etniska grupa vai tauta fiziski nepastāv, tās ir tikai koncepcijas, identitātes un ideoloģijas veidi, kā indivīdi vai to grupas veido savu stāstu par atrašanos grupā vai to, kā dominēt pār citiem indivīdiem un grupām. Apziņa par piederību nācijai vai tautai, kuras eksistence pamatota vienotā valodā un kultūrā, izveidojās un nostiprinājās Eiropā pavisam konkrētu tā laika politisku cīņņu un tehnoloģisku jaunumu rezultātā. Mūsdienās šīs cīņas ir tālu aiz muguras, tehnoloģijas sāk pārcelties uz izgāztuvēm, bet uzskati un identitātes kļūst arvien difūzāki. Lai cik tas neskanētu biedējoši tiem, kas savos prātos kā svētumu konservējuši 1930-to gadu vienas nācijas vienas valsts ideju, mūsdienās tā vienkārši neatbilst realitātei.”

Liberālās demokrātijas izglītība, zinātne, ideoloģija mūsu jaunās inteliģences kādai daļai tād ir iezombējusi, ka vairs nepastāv ne latvieši, ne citas Eiropas tautas. Turklāt „fiziski nepastāv”. Tādējādi arī šo eseju ir sagatavojis un portālā to lasa „tikai koncepcijas, identitātes un ideoloģijas veidi”. Eseju nerakstīja latvietis. Eseju nelasa latvieši vai kādas citas tautas pārstāvji, jo „tauta fiziski nepastāv”.

Tomēr ir ļoti labi, ka latviešu valodu prot eiropēdu superetnosaniecīga daļa. Ļoti labi, ka nav liels eiropēdu skaits, kas varētu izlasīt minēto citātu no mūsu jaunā inteliģenta, valsts universitātes darbinieka, smērējuma. Eiropēdu garīgā destrukcija un degradācija ir katastrofāla. Taču destrukcija un degradācija nav sasniegusi vajprāta pakāpi. Nav manīts, ka Eiropā un ASV kādas universitātes zinātnieks gadiem ilgi publiskajā telpā vajprātīgi murgotu par nāciju un tautu fizisko nepastāvēšanu u.tml. Latvijā to regulāri dara latvietis, kura oficiāli formālais statuss ir valsts universitātes lektors, maģistrantūras programmas vadītājs, *M.Phil.* Ja viņa idiotijas gremojumus izlasītu pārējie eiropēdi, tad klasiskais epitets „Austrumu barbari” tiktu nekavējoties nomainīts ar vēl sulīgāku epitetu.

Attēlā: *Jacek Yerka. Europe*